

Implementeringsstøttepapir

– udarbejdet af a-kassemedarbejdere til a-kassemedarbejdere

Juli 2018

Ophør med selvstændig virksomhed

Når et medlem melder sig ledigt, skal a-kassen forholde sig til, om medlemmet driver selvstændig virksomhed som hovedbeskæftigelse – og derfor skal *ophøre med virksomheden* for at få dagpenge. Der kan nemlig ikke udbetales dagpenge til medlemmer, der driver selvstændig virksomhed som hovedbeskæftigelse.

Der er grundlæggende 3 forskellige måder at ophøre med selvstændig virksomhed på:

1. **Ophør** af virksomhed
 - a. Ophørsbevis
 - i. Evt. efter forudgående afviklingsperiode efter tro- og love-ophør fx på ledighedserklæringen
 - ii. Evt. alternative ophørsbeviser fra udlandet
 - b. Konkurs
 - c. Bortforpagtning
2. **Udtræden** af virksomhed
 - a. Ægtefælleudtræden
 - b. Udtræden af virksomhed med flere ejere
3. **Omdannelse** af virksomhed
 - a. Til formueforvaltning
 - b. Til fritidsbeskæftigelse

Omdannelse af hovedbeskæftigelse til bibeskæftigelse er ikke beskrevet i dette papir, da der her ikke er tale om, at virksomheden ophører.

Nedenfor beskrives reglerne i bekendtgørelse om selvstændig virksomhed i dagpengesystemet, kapitel 5:

- §§ 12-21: ophør med virksomhed som hoved- eller bibeskæftigelse
Herunder:
 - § 14: Konkurs og tvangsauktion
 - § 15: Bortforpagtning
 - § 16: Udtræden af en virksomhed med flere ejere
 - §§ 17-18: Ægtefælleudtræden
 - § 19: Omdannelse til formueforvaltning
 - § 20: Ophør på tro og love
 - § 21: Udenlandsk virksomhed

Udgangspunktet er, at man er ophørt med sin selvstændige aktivitet, når virksomheden står som ophørt i Det Centrale Virksomhedsregister (CVR-registeret) hos Erhvervsstyrelsen.

Ophørsbevis

For at dokumentere det endelige ophør skal medlemmet kunne fremvise et ophørsbevis.

Der er ikke tale om et egentligt bevis, men om dokumentation fra henholdsvis Erhvervsstyrelsen og SKAT der viser, at skattemæssige forpligtelser (moms) er overdraget eller afsluttede, og at medlemmet ikke har varelager eller driftsmidler. Disse skal være afskrevet, solgt, overdraget eller hjemtaget. Den samlede dokumentation beskrives i dette papir som et ophørsbevis.

Et ophørsbevis består af følgende dokumentation:

- En bekræftelse af ophøret af virksomheden i CVR fra Erhvervsstyrelsen (i form af afmelding på virk.dk).
- En bekræftelse fra SKAT på, at afmeldingen af virksomheden er godkendt af SKAT (som har den materielle afgørelseskompetence for så vidt angår personligt ejede virksomheder).

Er der sket ændringer i en given virksomhed, herunder i ejerforholdene, består et ophørsbevis desuden af et nyt registreringsbevis udstedt af SKAT vedrørende ændringerne.

Ophørstidspunkt

Der er ikke nødvendigvis overensstemmelse mellem datoen for et evt. ophør hos Erhvervsstyrelsen (ophør i CVR) og bekræftelsen fra SKAT vedrørende den afsluttede sag. Det vil være den seneste af de to datoer, som er afgørende for, hvornår en virksomhed anses for endeligt ophørt.

Konkurs og tvangsauktion

Ophører en virksomhed på grund af konkurs eller tvangsauktion, kan et medlem anses for ophørt fra et tidligere tidspunkt end tidspunktet for det endelige ophør.

Ved konkurs kan medlemmet anses for ophørt, når skifteretten har afsagt konkursdekret. Der skal foreligge dokumentation i form af kopi af konkursdekretet (evt. meddelelsen herom i Statstidende). Tidspunktet for ophøret (ledighedstidspunktet) er ugedagen efter, at skifteretten har modtaget konkursbegæringen.

Hvis datoen for modtagelsen af konkursbegæringen i skifteretten ikke fremgår af konkursdekretet, kan der indhentes en særskilt meddelelse herom fra skifteretten eller fra bobestyrer.

Ved tvangsauktion kan et medlem anses for ophørt tidligere end det endelige ophør, hvis følgende dokumenteres:

1. Der er indgivet begæring om tvangsauktion (dokumentation = kopi af tvangsauktionsbegæring)
2. Virksomheden er overtaget til brugelig pant eller administration af panthaver (dokumentation = erklæring fra panthaver)
3. Virksomheden drives uden bistand fra medlemmet, ægtefællen, samleveren eller umyndige børn (dokumentation = tro og love fra medlemmet)
4. Medlemmet er fraflyttet ejendommen, hvis medlemmets bopæl har været beliggende på samme adresse som virksomheden (dokumentation = erklæring fra Folkeregistret om fraflytningsdatoen).

Alle betingelser skal være opfyldt for at medlemmet kan betragtes som ophørt fra et tidligere tidspunkt. Herudover skal et medlem skriftligt erklære, at medlemmet vil kontakte sin a-kasse straks, hvis der sker ændringer i de nævnte forhold.

Medlemmet skal indsende dokumentation til a-kassen, når virksomheden er solgt på tvangsauktion, dvs. kopi af auktionsskøde eller udskrift af protokol fra fogedretten.

[Sælges en virksomhed på tvangsauktion til medlemmet, dennes ægtefælle, samlever eller umyndige børn, bortfalder retten til dagpenge. **[NB: Drøftes med STAR.]**

Bortforpagtning

Som hovedregel anses et medlem for ophørt, når der foreligger et ophørsbevis. En undtagelse til denne hovedregel er ophør ved bortforpagtning eller udlejning.

Ved bortforpagtning forstås grundlæggende, at brugsretten til fast ejendom m.v. er overdraget til en anden, som for et vederlag får ansvaret for driften og retten til udbyttet af ejendommen.

Der skal være tale om en reel bortforpagtning, før en virksomhed kan betragtes som ophørt. En braklægning eller andet kan ikke danne grundlag for et virksomhedsophør, da der ikke er sket en overdragelse af en brugsret, og medlemmet stadig har ansvaret for driften og ret til et eventuelt udbytte.

Der er følgende krav til en bortforpagtningsaftale, før den kan finde anvendelse til virksomhedsophør i dagpengesystemet:

- 1) Aftalen skal omfatte hele virksomheden, og bortforpagter må ikke forbeholde sig ret til delvis benyttelse af virksomheden eller dele af denne. Undtaget herfra er rettigheder uden erhvervsmæssigt formål som f.eks. en jagtret.
- 2) Aftalen skal omfatte oplysning om forpagtningens omfang. F.eks. skal der ved bortforpagtning af en landbrugsvirksomhed fremgå oplysninger om afgiften og arealets størrelse samt antal dyr mv.
- 3) Aftalen skal være gensidigt uopsigelig i mindst 3 år. Det er ikke tilstrækkeligt, at der står anført, at aftalen er tidsbegrænset. Er kontakten kun uopsigelig i mindst 3 år fra medlemmets side, kan virksomheden betragtes som ophørt når medlemmet enten:
 - indenfor de seneste 15 måneder fra bortforpagtningen eller udlejningen har fået indberettet 1.924 løntimer i indkomstregisteret eller
 - indenfor de seneste 8 måneder fra bortforpagtningen eller udlejningen har fået indberettet 962 løntimer, og der i umiddelbar tilknytning til påbegyndelsen af lønarbejdet er sket en væsentlig omlægning af driften, der har medført en reduktion af arbejdsmængden i virksomheden.

Bortforpagtningen skal kunne dokumenteres med en skriftlig og underskrevet kontrakt.

På samme måde skal en forlængelse af en aftale kunne dokumenteres, hvis den har været tidsbegrænset. Udløber forpagtningsaftalen uden forlængelse, anses medlemmet for at have genoptaget driften i virksomheden og retten til dagpenge bortfalder straks. Samme konsekvens har det, hvis forpagtningsaftalen ophæves, uden det kan tilskrives forpagters forhold. I sådanne tilfælde, kan medlemmet stadig anses for ophørt, hvis virksomhedens drift ellers er indstillet og medlemmet inden 3 måneder igen har bortforpagtet virksomheden eller på anden måde er ophørt med virksomheden.

Et ophør ved bortforpagtning kan tidligst anerkendes fra den dag, kontrakten er underskrevet og forpagteren har overtaget brugsretten til virksomheden.

Hvis et medlem, som er ophørt med selvstændig virksomhed på baggrund af bortforpagtning, og modtager dagpenge, senere beskæftiger sig i den bortforpagtede virksomhed, vil virksomheden ikke være betragtet som ophørt.

NB: Der er særregler for efterløn – se nærmere i et kommende efterlønsrapport.

Udtræden af virksomhed med flere ejere

Hovedreglen er, at et medlem anses for ophørt med en virksomhed med flere ejere, når det er registreret i CVR-registeret, at medlemmet ikke længere er ejer.

For et selskab med flere ejere er det tilstrækkeligt, at medlemmet ikke længere har afgørende indflydelse i selskabet. Ændringerne i ejerforholdene skal være registreret i CVR-registret, og der skal kunne fremvises et registreringsbevis fra SKAT, hvoraf ændringerne i virksomhedens ejerforhold fremgår.

Ovenstående gælder også for medejende ægtefæller.

Og det gælder – hvilket er særlig problematisk – hvor et medlem intet ejer, men hvor det er ægtefællen og den nærmeste familie der ejer. I det tilfælde kan medlemmet nemlig ikke afhænde eller omregistrere noget.

Eksempel: Medlemmets bror ejer 50% af et selskab – og medlemmets ægtefælle ejer 2%.

Medlemmet har givet en hånd med ved julesalget. Hun har selvstændig hovedbeskæftigelse, da hun har arbejdet i en virksomhed, hvor hendes nærmeste familie har en bestemmende indflydelse. Medlemmet kan ikke udtræde. Hun kan kun få dagpenge, hvis hun ved en (hver) indplacering opfylder løntimekravet og anses for at have en bibeskæftigelse.

Ægtefælleudtræden

Et medlem kan være involveret i en ægtefælles virksomhed som enten *medejende* ægtefælle eller *medarbejdende* ægtefælle.

En medejende ægtefælle vil være registreret i CVR-registeret som medejer, og de sædvanlige ophørsregler skal følges, hvor man ophører i CVR, og afhængigt af om virksomheden fortsættes af andre eller ophører helt, skal der fremvises dokumentation fra SKAT om virksomhedens ændrede ejerforhold eller afslutning.

En medarbejdende ægtefælle, som ikke har indgået en lønaftale, jf. kildeskattelovens § 25 A, kan ophøre på en tro og love-erklæring, hvoraf det fremgår, at al tilknytning til virksomheden er ophørt. Erklæringen skal underskrives af både medlemmet og ægtefællen. Foreligger der en lønaftale efter kildeskatteloven, anses medlemmet for at være lønmodtager – og skal dermed ikke opfylde ophørsbetingelserne, men får dog en venteperiode på 3 uger.

Ophøret kan tidligst gælde fra det tidspunkt, hvor a-kassen modtager den underskrevne erklæring.

Medlemmet må ikke udføre nogen former for opgaver for virksomheden. I så fald vil konsekvensen være, at dagpengere retten bortfalder og eventuelle ydelser skal tilbagebetales.

Det er muligt ved samlivsophævelse (forud for separation eller skilsmisse) at blive anset for ophørt i op til 3 måneder ved nærmere dokumentation for fraflytning og ophør.

Genoptages samlivet inden for en periode på 2 år anses medlemmet for at være genindtrådt i virksomheden, medmindre der foreligger en tro og love-erklæring fra medlemmet og ægtefællen om udtræden.

Tilknytning	Ophørsdokumentation
Medejende ægtefælle, § 16 <ul style="list-style-type: none"> • Registreret som ejer i CVR 	Almindelige ophørsregler, som dokumenteres ved ophørsbevis, dvs. afmelding i CVR og registreringsbevis fra SKAT. Alternativt ved dokumentation for ændringer af ejerforhold.
Medejende ægtefælle, § 17, stk. 2 <ul style="list-style-type: none"> • Hæfter, jf. SKAT, men er ej registreret som ejer i CVR 	Tro og love-erklæring, hvor begge ægtefæller oplyser, at medlemmet ikke længere er registreret som medhæftende ægtefælle hos SKAT og ikke længere udfører opgaver i virksomheden.
Medarbejdende ægtefælle, § 17, stk. 1 og 3 <ul style="list-style-type: none"> • Uden lønaftale, jf. kildeskatteloven § 25 A • Overdraget sin virksomhed til sin samlever (hvis fælles bopæl) 	Tro og love-erklæring (eller lønaftale...)
Ved separation eller skilsmisse, § 18	Begæring eller stævning om separation eller skilsmisse, dokumentation fra CPR-registeret for fraflytning af fælles adresse samt efterfølgende bevilling af separation eller skilsmisse.

Omdannelse til formueforvaltning

Hvis et medlem omlægger et driftsselskab således, at der ikke længere er drift i selskabet, anses medlemmet for ophørt, når formålsparagraffen for selskabet er ændret til formueforvaltning, formueadministration, formuepleje eller lignende (dvs. selskabet er omdannet til et holdingselskab).

Det skal dokumenteres, at ændringen af selskabets formål er anmeldt til Erhvervsstyrelsen. Medlemmet skal desuden dokumentere, at der ikke er erhvervsaktiviteter i selskabet samt at eventuelle driftsmidler er afhændet.

Se desuden materialet om definition af selvstændig virksomhed i form af formueforvaltning.

Ophør på tro og love – ved afvikling af virksomhed

Når et medlem ikke kan dokumentere et ophør via et ophørsbevis kan medlemmet anses for ophørt, når medlemmet på tro og love erklærer ikke at drive virksomheden ud over, hvad der kan anses for afvikling. Afvikling af en virksomhed sidestilles med fritidsbeskæftigelse, og medfører fradrag i dagpengene.

Ophøret kan tidligst gælde fra det tidspunkt, hvor a-kassen modtager den underskrevne erklæring fra medlemmet. Medlemmet har derfra 6 måneder til – via et ophørsbevis – at dokumentere, at virksomheden er ophørt.

Kan et medlem ikke fremskaffe det fornødne ophørsbevis inden for 6 måneder, kan medlemmet ikke få udbetalt dagpenge. Medlemmet forbruger af sin dagpengeperiode, indtil medlemmet fremskaffer ophørsbeviset, uanset om medlemmet er ledigt eller ej.

Eksempel 1:

Medlemmet ophører på tro og love den 1. januar 2019 og har efterfølgende 2 måneders venteperiode. Medlemmet skal indsende et ophørsbevis senest den 1. juli 2019, ellers vil han tidligst kunne få dagpenge, når beviset er indsendt. Medlemmet får dog allerede den 1. april 2019 fuldtidsarbejde. Han får derfor kun én måneds dagpenge (marts 2019). Medlemmet søger om dagpenge igen den 1. marts 2020 – efter 11 måneders arbejde. På dette tidspunkt har han ikke genoptjent dagpengeretten. Han har imidlertid heller aldrig fået indleveret sit ophørsbevis fra den virksomhed, som han indleverede en tro og love-erklæring for den 1. januar 2019. Fordi han ikke har leveret et ophørsbevis, skal han have et afslag på dagpenge. Medlemmet indleverer sit ophørsbevis den 1. april 2020. Han får dagpengeret fra denne dato. Medlemmet har pr. 1. april 2020 fået udbetalt 160,33 timer af sin igangværende dagpengeret (for marts 2019). Han har dog forbrugt 10 måneder (1603,30 timer) af sin dagpengeret. Han har forbrugt i marts 2019 + juli 2019 til marts 2020 på grund af manglende ophørsbevis.

Reglen om, at medlemmet skal fremskaffe et ophørsbevis for at have ret til dagpenge efter 6 måneder, er ufravigelig. Den gælder derfor, også selvom medlemmet går i fuldtidsarbejde.

[NB: Hvordan reglen finder anvendelse ved genindplacering drøftes med STAR.]

I 6 måneders perioden, skal a-kassen i forbindelse med dagpengeudbetalingerne kontrollere for eventuel selvstændig virksomhed via opslag i de offentlige registre – det kan fx være undersøgelse af momsoplysninger – for at vurdere, om medlemmet uretmæssigt er begyndt eller fortsat med at drive selvstændig virksomhed.

Det er meningen med afviklingen, at medlemmet realiserer, hvad der er at realisere – og det vil derfor være helt naturligt med momsbevægelser. Ofte vil momsbevægelserne være periodiseret langt væk fra aktiviteten. Fx skal et medlem indberette moms for perioden 1. januar til 30. juni den 1. september. Er medlemmet i gang med en afvikling fra fx 1. april, vil der ingen momsregistreringer være i afviklingsperioden før den 1. september, hvor der til gengæld vil være en del registreringer, der meget vel kan vedrøre en periode forud for tro- og love-ophøret og afviklingsperioden.

[NB: Drøftes med STAR.]

Ophør med udenlandsk virksomhed

For at ophøre med en udenlandsk virksomhed, skal medlemmet kunne fremvise dokumentation fra det pågældende land svarende til den dokumentation der skal fremvises efter §§ 13-20.

Findes der ikke offentlige ejerregistre, hvorfra der kan fremvises denne dokumentation, kan anden form for dokumentation være tilstrækkelig. Det kan fx være købskontrakt, som dokumenterer en overdragelse.